Valiokunnan lausunto MmVL 3/2019 vp– E 38/2019 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: EU:n LULUCF-asetuksen nojalla annettava rekisteriasetus sekä Suomen erillisjousto

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: EU:n LULUCF-asetuksen nojalla annettava rekisteriasetus sekä Suomen erillisjousto (E 38/2019 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- metsäneuvos Heikki Granholm, maa- ja metsätalousministeriö
- teollisuusneuvos Juhani Tirkkonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Tuija Talsi, ympäristöministeriö
- tutkimusprofessori Raisa Mäkipää, Luonnonvarakeskus
- johtava asiantuntija Johanna Pakkala, Energiavirasto
- ryhmäpäällikkö Sampo Soimakallio, Suomen ympäristökeskus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Suomen ilmastopaneeli

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

EU:n päästökauppajärjestelmän ja taakanjaon rekisteritoiminnot on keskitetty Euroopan unionin rekisterijärjestelmään (jäljempänä unionin rekisteri). Rekisteri on unionin perustama ja ylläpitämä rekisteri, jolla pidetään täsmällisesti kirjaa päästökaupan ja taakanjaon päästöyksiköistä. Rekisteri toimii myös Kioton pöytäkirjan mukaisista päästöyksiköistä kirjaa pitävänä kansallisena rekisterinä.

Komissio on 12.3.2019 antanut delegoidun asetuksen (EU) 2019/1122 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY täydentämisestä unionin rekisterin toiminnan osalta, jolla on

tarkoitus mukauttaa unioin rekisteriä neljättä (2021—2030) päästökauppakautta varten. Edellä mainittua rekisteriasetusta on täydennetty taakanjakoasetuksen edellyttämien muutosten johdosta kaudelle 2021—2030 komission 13.3.2019 antamalla delegoidulla asetuksella delegoidun asetuksen (EU) 2019/1122 muuttamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842 mukaisen unionin rekisterin toiminnan osalta. Asetukset ovat astuneet voimaan 22.7.2019.

LULUCF-asetus (artikla 15) edellyttää muutoksia unionin rekisteriin, jotta voidaan laatia säännöt LULUCF-asetuksen mukaisten päästöjen ja poistumien määrän kirjaamisesta kussakin jäsenvaltiossa kunkin maankäyttöön liittyvän tilinpitoluokan osalta ja varmistamaan, että LULUCF-asetuksen 12 ja 13 artiklan mukaisten joustomahdollisuuksien käyttämisen osalta tehtävä tilinpito unionin rekisterin kautta on täsmällistä.

LULUCF-asetuksen edellyttämien muutosten johdosta komissio on 8. tammikuuta 2019 julkaissut luonnoksen komission delegoidusta asetuksesta rekisteriasetuksen muuttamiseksi.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan pitäen tärkeänä, että toimitaan tavalla, jonka seurauksena Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Suomi tavoittelee EU:n pitkän aikavälin ilmastotoimien rakentamista siten, että EU saavuttaa hiilineutraaliuden ennen vuotta 2050.

Metsäpolitiikan tulee olla kansallisen päätäntävallan piirissä. On tärkeää, että metsien hoidosta, kasvukyvystä ja terveydestä huolehditaan. Kehitetään ohjauskeinoja ja kannustimia metsien ja maaperän hiilinielujen ja -varastojen vahvistamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Edistetään monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja ilmastotavoitteet ja taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen. Toimenpiteitä tarvitaan myös metsäkadon vähentämiseen. Metsien raivaamista rakentamiseen on pyrittävä hillitsemään.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto MmVL 3/2019 vp

Helsingissä 11.10.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Juha Pylväs kesk
varajäsen Lulu Ranne ps
varajäsen Minna Reijonen ps
varajäsen Katja Taimela sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Valiokunnan lausunto MmVL 3/2019 vp

Eriävä mielipide 1

Perustelut

Suuri valiokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousvaliokunnalta lausuntoa koskien EU:n LU-LUCF-asetuksen nojalla annettavaa rekisteriasetusta ja Suomen erillisjoustoa (E-kirje E 38/2019 vp).

Lausunnossa, joka pääosin yhtyy maa- ja metsätalousministeriön perusmuistiossa ilmaistuun valtioneuvoston kantaan, kuvataan LULUCF-asetuksen käsittelyvaihe, Suomen neuvotteluasema ja tulkinta LULUCF-asetuksesta, ml. Suomen erillisjoustoista. Lausunto on huolella valmisteltu.

Lausunnossa nostetaan esille LULUCF-asetuksen ongelmakohtia. Arviohaarukka lisäkustannuksista, jotka Suomen valtiolle aiheutuisivat siitä, että komission tulkinta rekisteriasetukseen kirjatusta Suomen erillisjoustosta tulisi voimaan, on huomattavan suuri: 100 miljoonaa—1 500 miljoonaa euroa kaudella 2021—2030.

LULUCF-asetuksen laskenta perustuu kunkin maan ilmoittamiin tietoihin ja sisältää piirteitä, jotka asettavat Suomen metsäisenä maana poikkeukselliseen asemaan. LULUCF-asetukseen liittyvät laskentamallit ovat erittäin monimutkaisia, ja niitä on muutettu kausittain.

Pääosin yhdyn lausunnossa todettuun. Katson, että Suomen neuvottelumandaatti tulee määritellä yksiselitteisesti, koska asian vaikutus valtiontaloudelle on potentiaalisesti merkittävä. Lisäksi katson, että Suomen kantaa LULUCF-asetuksen tulkintaan ei pidä sitoa sellaisiin tekijöihin, joilla ei ole tekemistä itse asian kanssa, kuten Suomen EU-puheenjohtajuuskauden hoitaminen. Suomen ei tule myöskään suostua siihen, että asiaan liittymättömät seikat, kuten komission vaihtumisen aiheuttama aikataulupaine, tahi joustopykälän tulkinnanvaraisuus johtavat siihen, että komission tulkinta Suomen erillisjouston suppeasta käytöstä päätyy rekisteriasetukseen.

Suomen tulee pitää kiinni siitä, että LULUCF-asetuksen neuvotteluissa sille räätälöity erillisjousto, 10 Mt CO_2 ekv. kaudelle 2021—2030, on käytettävissä kaikkien maankäytön muutoksesta ja maatalousmaan hoidosta aiheutuvien päästöjen kompensoimiseen.

Suomen tulee pitää kiinni aikaisemmasta linjauksesta, jotta julkistettava esitys delegoiduksi asetukseksi täyttää Suomen tavoitteet. Metsäpolitiikka tulee olla kansallisessa päätösvallassa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

> että suuri valiokunta ei yhdy valtioneuvoston kantaan, vaan ottaa edellä olevat asiat huomioon Suomen neuvottelutavoitteina.

Valiokunnan lausunto MmVL 3/2019 vp

Helsingissä 11.10.2019

Peter Östman kd

Eriävä mielipide 2

Perustelut

Euroopan komissio on antanut eduskunnalle ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koskien (Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous, LULUCF)–sektoria sekä sen erillisjoustoa (E 38/2019 vp). Isossa kokonaiskuvassa perussuomalaisten valiokuntaryhmä sekä eduskuntaryhmä tukevat komission pyrkimyksiä yksinkertaistaa laskentasääntöjä LU-LUCF-sektorilla ja täten parantaa niiden läpinäkyvyyttä.

Näemme, että metsien hiilinielujen myönteisen ilmastovaikutuksen laskennallinen rooli on komission esityksessä nähty nyt liian rajoitetusti. Näin ollen Suomessa LULUCF-sektorista ja etenkin metsistämme aiheutuisi maallemme lisärasite, vaikka metsämme kasvavat tällä hetkellä huomattavasti enemmän kuin niitä käytetään. Haluammekin valiokuntaryhmänä painottaa, että LU-LUCF-sektorin laskentasääntöjä tulee edelleen kehittää maiden tasapuolisen kohtelun nimissä.

Lisäksi sekä valiokuntaryhmämme että eduskuntaryhmämme painottaa, että metsien vertailutason tulee olla kansallisesti määritettävissä, eikä Brysselin. Meille perussuomalaisille on erityisen tärkeää, että metsäpolitiikka säilyy jatkossakin kansallisen päätäntävallan piirissä aivan niin kuin unionin metsästrategiakin määrää. Näemmekin, että komission ehdotus nykymuotoisena jättää edelleen todellisen jouston käyttömahdollisuudet liiaksi komission käsiin, ja täten me perussuomalaiset emme voi nyt tehtyä esitystä kannattaa.

Toisaalta haluamme valiokuntaryhmänä kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, että komission Suomelle taakanjakoesityksessä ehdottama 39%:n päästövähennysvelvoite on aivan liian kunnianhimoinen, emmekä me perussuomalaiset voi sitä hyväksyä.

Lopuksi toteamme valiokuntaryhmänä, että komission käyttämät oletukset ja laskelmat ovat eräiltä osin täysin epäonnistuneita ja Suomen kannalta kohtuuttomia. Hyvänä huonona esimerkkinä tästä toimii juuri maataloussektori. Jos ehdotus etenee jatkossakin näin, niin se ajaa maamme maatalouden sekä viljelijät entistäkin huonompaan tilanteeseen. Tämän johdosta perussuomalaisten valiokuntaryhmä näkee, että maallemme räätälöity erillisjousto tulisikin olla täysimääräisesti käytettävissä kaikilla sektoreilla. Nyt näin ei ole, ja siksikään emme voi hyväksyä nyt tehtyä esitystä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

> että suuri valiokunta ei yhdy valtioneuvoston kantaan, vaan ottaa edellä olevat asiat huomioon Suomen neuvottelutavoitteina.

Valiokunnan lausunto MmVL 3/2019 vp

Helsingissä 11.10.2019

Ritva Elomaa ps
Mikko Lundén ps
Jenna Simula ps
Lulu Ranne ps
Minna Reijonen ps